

А. В. Хомутенко

к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів Одеського національного
економічного університету

Фінансова логістика та інновації в управлінні державними фінансами

Коллективне розв'язання суспільних проблем як у окремому публічно-правовому союзі, так і на міжнародному рівні сприятиме економічному зростанню та підвищенню індексу суспільного розвитку в глобальному масштабі. Вирішити такі наявні проблеми можливо за рахунок формування ефективно-функціонуючої системи глобального управління взагалі та управління на рівні кожного окремого публічно-правового союзу (країни) зокрема. У свою чергу сформована у країні система державного управління є засобом досягнення поставлених перед державою цілей за рахунок виконання покладених на відповідні органи влади завдань. Ступінь виконання поставлених перед органами державної влади та місцевого самоврядування завдань, у значній мірі, залежить від обсягів фінансових ресурсів, що зосереджуються у секторі загальнодержавного управління, та ефективності діючого механізму управління рухом таких ресурсів.

Економічні відносини, що мають імперативний характер та результатом яких є рух частини суспільних фінансових ресурсів з метою формування централізованих та децентралізованих фондів, представляють собою державні фінанси. Механізм управління державними фінансами включає методи та інструменти, що використовуються під час управління рухом фінансових ресурсів. У цьому контексті відповідні органи управління державними фінансами зобов'язані володіти розвинутим інноваційним інструментарієм, використання якого дозволить забезпечити ефективність функціонування не тільки сектору загальнодержавного управління, а й інших інституційних секторів економіки, зокрема, секторів фінансових та нефінансових корпорацій [1].

Слід зазначити, що до інноваційних інструментів управління державними фінансами відносять фінансову логістику, яка спрямована на оптимізацію руху фінансових ресурсів, за рахунок оцінювання їх обсягів, врахування екзо- та ендогенних факторів впливу і побудови алгоритму управління рухом таких ресурсів. Реалізація комплексу таких заходів дозволить органам управління державними фінансами виявити недоліки владної діяльності, у тому числі й у частині вироблення та прийняття рішень, що проводяться в життя у вигляді нормативно-правових актів, які визначають порядок перерозподілу суспільних фінансових ресурсів. Це, в свою чергу, сприятиме вдосконаленню інституціональних засад управління державними фінансами.

За рахунок застосування фінансової логістики формується можливість встановлення ендогенних і екзогенних факторів впливу на державні фінанси та сектор загальнодержавного управління. Виявлення таких факторів дозволить мінімізувати їх вплив за рахунок врахування очікуваних наслідків при розбудові алгоритму управління рухом державних фінансових ресурсів. Екзогенні та ендогенні фактори впливу можна об'єднати у наступні групи: правові, організаційні, методологічні, економічні, інформаційні, політичні та соціальні. Кожна з цих груп об'єднує ряд факторів як внутрішнього, так і зовнішнього впливу. Наприклад, економічні фактори екзогенного впливу включають, зокрема: економічну кон'юнктуру; макроекономічні показники (ВВП, інфляція, безробіття, бюджетний дефіцит); бюджетну, податкову та боргову політику держави; рівень впливу світової економіки. Натомість, до ендогенних економічних факторів можна віднести фінансовий потенціал країни.

Зауважимо, що екзо- та ендогенні фактори можуть здійснювати як позитивний, так і негативний вплив на сектор загальнодержавного управління та на державні фінанси. Визначення ступеня такого впливу відносять до завдань фінансової логістики. Водночас, системному відслідковуванню факторів внутрішнього та зовнішнього впливу сприяють інформаційні

технології, релевантність яких позитивно впливає на систему управління державними фінансами.

Фінансова логістика, як інструмент управління державними фінансами, повинна використовуватися на ряду з іншими інноваційними інструментами, такими, зокрема, як: бенчмаркінг, аутсорсинг, реінжиніринг, система збалансованих показників. Так, бенчмаркінг дозволяє виявити та адаптувати кращу світову практику управління державними фінансами [2]. За умови використання бенчмаркінгу в управлінні відповідним інституціям управління необхідно буде сформувати масив даних по глобальному управлінню, проаналізувати його, відібрати найбільш вдалі та прийнятні для національних умов практики управління та імплементувати їх у свою діяльність. Це дозволить достатньо точно спрогнозувати ефект від здійснення певних управлінських дій та процесів.

Використання такого інноваційного інструменту як аутсорсинг [3] в управлінні державними фінансами дозволить залучити кваліфікованих управлінців на договірних умовах до керування окремими процесами для прискорення та підвищення ефективності їх виконання (наприклад, до управління персоналом, здійснення логістичних операцій, розробку та тестування окремих програмних продуктів).

Ще одним інноваційним інструментом управління державними фінансами є реінжиніринг [4]. Сучасні політичні, економічні та соціальні виклики для України обумовлюють необхідність застосування реінжинірингу в державному управлінні за рахунок переосмислення владних відносин у суспільстві з метою задоволення суспільних інтересів та надання якісних суспільних благ населенню. «Перезавантаження влади», яке повинно передбачати не лише зміну персоналій, а й реформування управлінських процесів є основною передумовою нейтралізації соціальних збурень та конфліктів у суспільстві.

Система збалансованих показників (Balanced scorecard) зосереджена на комплексній оцінці та перспективах соціально-економічного розвитку [5],

досягненню стратегічних цілей з підвищення ефективності задоволення суспільних інтересів та якості надання суспільних благ. Для такої складової державних фінансів як фінанси підприємств державної форми власності система збалансованих показників, крім вище зазначеного, повинна бути ще й орієнтована на зростання капіталізації та вдосконаленні внутрішніх процесів.

Підсумовуючи результати проведеного дослідження зазначимо, що вдале використання інноваційних інструментів висококваліфікованими управлінцями позитивно вплине на ефективність управління державними фінансами, а в результаті й на ступінь виконання поставлених перед інституціями управління завдань по задоволенню суспільних інтересів та забезпеченню населення якісними суспільними благами.

Література

1. Наказ Державного комітету статистики України «Про затвердження Класифікації інституційних секторів економіки України» від 18.04.2005 р. № 96. – [Електронний ресурс]: // – Режим доступу: <http://ua-info.biz/legal/baseot/ua-smtmxt.htm>

2. Гончарук А.Г. Бенчмаркінг як метод управління ефективністю підприємства / А.Г. Гончарук // Праці Одеського Політехнічного університету, 2007, вип. 1 (27). – [Електронний ресурс]: // – Режим доступу: pratsi.opu.ua/app/webroot/.../1312894420.pdf

3. Партин Г.О. Основні види аутсорсингу та їх застосування в управлінні діяльністю підприємства / Г.О. Партин, О.В. Дідух // [Електронний ресурс]: // – Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/16661/1/371-637-638.pdf>

4. Барінов В.А. Реинжиниринг: сущность и методология / В. А. Барінов // [Електронний ресурс]: // – Режим доступу: http://www.elitarium.ru/2006/05/12/reinzhiniring_sushhnost_i_metodologija.html

5. Дмитрієва О.О. Збалансована система показників (BALANCED SCORECARD) в стратегічному управлінні підприємства / О. О. Дмитрієва // [Електронний ресурс]: // – Режим доступу: http://www.confcontact.com/apl/7_Dmitr.php